

ANGOL CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓ

A célnyelvi civilizáció oktatásának célja; szerepe a fejlesztési területekben és kulcskompetenciákban

A tantárgy tanítása során célunk, hogy

- az angol mint célnyelv használatával a tanulók tájékozottá váljanak a célnyelvi országok legtágabb értelemben vett kultúrájában;
- a tanulók szerezzenek ismereteket a célnyelvi országok földrajzáról, gazdaságáról, társadalmi viszonyairól, történelméről, tudománytörténetéről, tudományos-technikai vívmányairól, irodalmáról, művészetéről, valamint a mindennapi élet kultúrájáról;
- a tanulók tájékozódni kívánjanak arról, hogyan valósul meg a demokrácia az angolszász országokban, ismereteket szereznek a civil társadalmi tevékenységekről, az adott országok nemzetközi szervezetekhez és az Európai Unióhoz való viszonyáról; a társadalmi problémákkal, amelyekkel küzdenek; az önkéntes mozgalmakról, valamint a hátrányos helyzetűek és a fogyatékkal élők számára teremtett esélyekről;
- a tanulók képet kapjanak a célországok gazdaságának globális és lokális problémáiról, a munka világáról, életszínvonaláról; a fenntartható fejlődés kérdéseiről; a környezet-tudatos életmód legjobb gyakorlatáról a célországokban;
- a tanulók bővítsék természettudományos műveltségüket a célországok tudományos-technikai vívmányainak megismerésével;
- a tanulók megismerjék a célnyelvi országok munkaerőpiacának előnyös és kockázatos jellemzőit, így jobban el tudják dönteni, hogy vállalnának-e munkát külföldön, hol és mennyi időre;
- az angolszász kultúra ismerete segítse a tanulókat, hogy saját kultúránkat tágabb összefüggésben lássák;
- a tanulók törekedjenek pozitív én- és országgép kialakítására;
- a tanulók személyisége gazdagodjon a célnyelvi kultúrák és saját kultúránk értékeinek felismerése és megismerése által;
- a tanulók tudatában legyenek az anyanyelvi kultúrától eltérő társadalmi szokásoknak és szabályoknak (udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humor, stílusrétegek, dialektusok), ezáltal hatékonyabb kapcsolatteremtésre legyenek képesek magánemberként és munkájuk során is;
- megértsék a nyelv és a kultúra összefüggéseit, ezért a célnyelvi civilizáció nemcsak mint önálló tematikával rendelkező tantárgy funkcionál, hanem az angol nyelv oktatásába integrálva is lehetséges és szükséges;
- a tanulók legyenek képesek az angol nyelvet eszközként használni más tudományterületek tanulmányozásában is;
- a tanulók legyenek képesek a más tudományterületeken és a mindennapokban szerzett ismereteiket, tapasztalataikat mozgósítani az angol nyelv és kultúra megismerésének elősegítésére;
- a tanulók idegen nyelvű kommunikációjának váljon részévé az egyéb műveltségi területekhez kapcsolódó ismeret és készség;
- a tanulók személyisége gazdagodjon az idegen nyelven folytatott kommunikáció átélése által;
- megértsük a tanulókkal a nemzetközi kapcsolatok és együttműködés fontosságát;
- a tanulók szociokulturális ismeretei és interkulturális készségei úgy fejlődjenek, hogy ez a későbbiekben segítséget jelentsen a kapcsolatteremtésben, a fenntartásban, valamint a munkaerőpiacon való helytállásban;

- megismertessük a tanulókat más népek kultúrájával és ezek megbecsülésére neveljük őket;
- a különböző kultúrák értékein keresztül a tanulókat toleranciára és nyitottságra neveljük;
- a tanulók használják az angol nyelvet új emberi kapcsolatok létesítésére;
- a nyelvtanulás során a tanulókat önállóságra neveljük;
- a tanulók gyakorolják a digitális és hagyományos médiumok használatát;
- megértessük a tanulókkal a folyamatos tájékozódás fontosságát a célnyelvi országok hírforrásaiban;
- a tanulók tudják a különböző forrásokat szelektíven, kritikusan használni;
- a tanulók érezzék felelősséget saját fejlődésükért és legyenek képesek nyelvtanulásukkal kapcsolatban döntéseket hozni és problémákat kezelni;
- a tanulók legyenek tisztában azokkal a stratégiákkal, módszerekkel és segédeszközökkel, amelyek lehetővé teszik nyelvtanulási céljainak elérését;
- a tanulók gyakoroljanak olyan technikákat, amelyeket más tantárgyak tanulása során, ill. iskolán kívüli helyzetekben is alkalmazhatnak, pl. jegyzetelés, lényegkiemelés stb.;
- a páros- és csoportmunkán keresztül a tanulók megtanuljanak együttműködni, egymásnak segíteni és egymásra figyelni;
- a tanulók tudják építő jelleggel értékelni és elemezni saját, társaik és tanáraik munkáját és tudják mások értékelését elfogadni.

Az angol célnyelvi civilizáció tantárgy témakörei középszintű érettségi vizsgán

0. Az Amerikai Egyesült Államok és Nagy-Britannia földrajza
1. Az Amerikai Egyesült Államok és Nagy-Britannia gazdasága
2. Az Amerikai Egyesült Államok és Nagy-Britannia politikai berendezkedése
3. Az Amerikai Egyesült Államok és Nagy-Britannia társadalmi viszonyai
4. Hagyományok, szokások, életmód az Amerikai Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában
5. Környezetvédelem az Amerikai Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában
6. Tömegkommunikáció és a média az Amerikai Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában
7. Tudományok az Amerikai Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában
8. Sport az Amerikai Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában
9. Az Amerikai Egyesült Államok és Nagy-Britannia történelme, irodalma, művészete

Óraszámok

	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Heti	1	1	1	1
Éves	36	36	36	32

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési formái, elvei, módszerei és az értékelési skála

Az ellenőrzés, értékelés lehetséges formái: dolgozat, témazáró dolgozat / felelet, év eleji / év végi felmérő, írásbeli / szóbeli felelet, feladatlap kitöltés, gyakorlati feladat, szorgalmi feladat, órai munka, házi dolgozat, tanulói kiselőadás, egyéb értékelés

Az értékelés elvei:

- A kommunikatív nyelvtudás elsajátításához szükséges a tanulók törekvése a nyelv használatára, ezért az aktív részvétel az órai munkában az értékelés részét képezi.
- A nyelvtanulás folyamatos és rendszeres munkát igényel a tanuló részéről, ezért az értékelés részét képezi a tanulók tanórákra való alapos felkészülése.
- A tanév során a tanulók a haladásukról folyamatos visszajelzést kapnak a szaktanártól a fent említett értékelési formák segítségével.
- Az írásbeli és szóbeli teljesítmény értékelésében arányosságra törekszünk.

Az értékelési skála**Elégséges a teljesítmény, ha a tanuló**

- csak sok tanári segítséggel tudja gondolatait kifejezni
- írásban sok komoly nyelvi hibát vét
- helyesírásra sokszor javításra szorul
- a hallott és olvasott szövegeket csak kis mértékben érti meg, és nyelvi reakciói gondolatilag és nyelvileg egyaránt sok korrekciót kívánnak
- feladatai végzésében gyakran mulaszt
- az órákon gyakran passzív
- ismeretei a célnyelvi országokról gyakran hiányosak vagy tévesek

Közepes a teljesítmény, ha a tanuló

- csak (kevés) tanári segítséggel tudja gondolatait kifejezni
- írásban komolyabb nyelvi hibákat vét
- helyesírása gyakran javításra szorul
- a hallott és olvasott szöveget csak bizonyos mértékben érti meg, és nyelvi reakciói gondolatilag és nyelvileg egyaránt korrekciót kívánnak
- feladatai végzésében néha mulaszt
- órákon néha passzív
- ismeretei a célnyelvi országokról néha hiányosak vagy tévesek

Jó a teljesítmény, ha a tanuló

- gondolatait beszédben és írásban félreértést nem okozó nyelvi hibákkal, folyékonyan, értelmesen fejti ki
- helyesírási hibákat vét
- a hallott és írott szöveget majdnem teljesen megérti, bár néha segítségre szorul
- feladatait rendszeresen elvégzi, ám kisebb hibákkal, és feladatai elvégzésében csak ritkán mulaszt
- az órákon többnyire aktívan vesz részt
- ismeretei a célnyelvi országokról általában pontosak és elég széleskörűek

Jeles a teljesítmény, ha a tanuló

- folyékonyan, összefüggően, kevés nyelvtani hibával fejti ki gondolatait szóban és írásban,
- túlnyomórészt helyesen ír
- megérti az írott és hallott szöveget és arra tartalmilag és nyelvileg helyesen tud reagálni szóban és írásban egyaránt

- feladatait rendszeresen és pontosan elvégzi
- az órákon aktívan vesz részt
- ismeretei a célnyelvi országokról szinte mindig pontosak és elég széleskörűek

A továbbhaladás feltétele az elégséges érdemjegy megszerzése, ami a különböző számonkérési formákban a minimum 40 %-os teljesítmény elérését jelenti.

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásának szempontjai

1. Tantervi megfelelés
2. Tanulhatóság (önálló ismeretszerzés lehetősége)
3. Szakmai-tudományos hitelesség
4. Segédanyagok (tanári kézikönyv, feladatlapok, munkafüzet, stb.) megléte
5. Megelőző és a következő fokozat megléte (tankönyvcsalád)
6. Előzetes kipróbálás pozitív tapasztalatai
7. Gyermeklélektani szempontok
8. Didaktikai kimunkáltság
9. Nevelési értékek
10. Újszerűség, korszerűség
11. Esztétikum
12. A szállítás megbízhatósága
13. A kiadó által nyújtott kedvezmények (pl. tanári továbbképzés, jutalomkönyvek)
14. Ár

9. évfolyam

A 9. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább öt éve tanulják az angol nyelvet és az általános iskolában már alapvető információkat szereztek az angol nyelvű országokról.

Kialakult bennük az érdeklődés az angol nyelvű országok iránt – ezért is választották a két tanítási nyelvű gimnáziumi programot.

Nyelvi szintjük eléri a Közös európai referenciakeret (KER) szerinti A2-es, illetve B1-es szintet. Nyelvtudásuk tehát lehetővé teszi, hogy idegen nyelven is szerezzenek információkat a körülöttük lévő világról. Motivációjukat növeli, hogy a célnyelvi civilizáció tanulása során a már meglévő földrajzi, történelmi, irodalmi, zenei, képzőművészeti ismereteiket felhasználhatják, továbbfejleszthetik. Ez kreativitásra, elemző, analízis gondolkodásra ad lehetőséget, s egyben segíti őket a megfelelő, egyéni tanulási stratégia kialakításában.

A célnyelvi civilizáció tantárgy kiemelkedő szerepet játszik a kulcskompetenciák fejlesztésében, a nevelési célok elérésében. A tanítás során támaszkodni lehet a tanulók más tantárgyak keretében szerzett tudására és általános élettapasztalatukra. Ugyanakkor ezek tovább gazdagodhatnak a tantárgy által.

A célnyelvi civilizáció tantárgy – bár önálló tematikával és óraszámokkal rendelkezik – szorosan összefügg az angol mint célnyelv tanításával-tanulásával. Egyrészt folyamatosan épít a már megszerzett ismeretekre és képességekre, másrészt kiegészíti, megerősíti azokat.

Az angol célnyelvi civilizáció tantárgy órakeretének felosztásában figyelembe vettük a két tantárgy szoros összefüggését, kölcsönhatását és a középszintű érettségi követelményeket. (ld. 100/1997. (VI.13.) Korm. Rendelet)

A célnyelvi civilizáció tantárgy fejlesztési feladatai

A célnyelvi civilizáció tantárgy fő fejlesztési területei – hasonlóan az idegennyelv-tanulás fejlesztési egységeihez – a valóságban nem mindig különülnek el egymástól. Ezek folyamatos és integrált fejlesztése ciklikusan, nem lineárisan történhet, ezért a 9. és 10. évfolyamon előírt fejlesztési feladatok nem választhatók szét, azaz mindkét évfolyamon érvényesek.

1. Ismeretszerzés célnyelven
2. Kritikai gondolkodás
3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven
4. Tájékozódás időben és térben

1. Ismeretszerzés célnyelven

9–10. évfolyam	
1	Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, célnyelven írott, vagy audio(vizuális) forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, képi forrásokból. A megszerzett ismeretek rendszerezése, értelmezése. Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
2	Információgyűjtés célnyelven az adott témához a különböző szövegekből, médiumokból. Az információk értelmezése, a lényeges információk felismerése és rendszerezése. A különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Jegyzetkészítés, tartalmi összefoglalók és vázlatok írása célnyelven.
3	Autentikus szövegek, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához.
4	Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok, használata mind nyomtatott, mind digitális formátumban. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő vázlat és jegyzet készítése célnyel-

	ven.
5	Közös, majd önálló forráskeresés célnyelven az internet lehetőségeit felhasználva. Ezen digitális források felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.

2. Kritikai gondolkodás

9–10. évfolyam	
1	A célnyelvi országok hazánkétól eltérő sajátosságainak felismerése. A célnyelvi országok társadalmi berendezkedéséről szerzett ismeretek alapján társadalmi, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása.
2	A lényeg kiemelése, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.
3	Adott témával kapcsolatos eltérő vélemények felismerése és értékelése. Tények és vélemények megkülönböztetése a hagyományos és a digitális médiumokban.
4	Igaz történetek és legendák valóságtartalmának, összefüggéseinek vizsgálata. Különböző források vizsgálata a hitelesség szempontjából.
5	Kérdések, felvetések önálló megfogalmazása a célnyelvi országokról tanult ismeretek kapcsán. Az egyes társadalmi jelenségek hátterének, okainak keresése.
6	A kultúrák és értékrendek közötti különbségek felismerése, összehasonlítása.

3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven

9–10. évfolyam	
1	Összefüggő szöveg alkotása írásban és szóban a célnyelvi országokról kulcsszavak, kifejezések felhasználásával.
2	Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos források alapján, adott szempontok szerint.
3	A téma előnyös és hátrányos jellemzőinek felismerése. A tény és a vélemény megkülönböztetése. Részvétel informális vitákban. Cáfolat és ellenérvek megfogalmazása.
4	Saját vélemény megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése, véleménykülönbségek tisztázása.
5	Fogalmazás írása valamely tanult témakörben, összehasonlítás.

4. Tájékozódás időben és térben

9–10. évfolyam	
1	A célnyelvi országok és fontosabb városaik, történelmi helyszínek azonosítása térképen.
2	Kronológiai adatok rendezése, események csoportosítása korok szerint. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről.
3	A földrajzi környezet életmódra, a szokásokra gyakorolt hatásának felismerése. A földrajzi, történelmi, társadalmi események közötti összefüggések felismerése.
4	A tanultak elhelyezése egy kiemelt időponthoz képest.
5	Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről, elhelyezésük a

	megfelelő történelmi korszakban, kronológiai számítások.
6	Párhuzamok és különbségek keresése Magyarország és a célszágok (Egyesült Királyság, Amerikai Egyesült Államok) szokásai, hagyományai, társadalmi eseményei között térben és időben.

1. tematikai egység	Az Egyesült Államok természetföldrajza	6 óra
Előzetes tudás	A tanuló már rendelkezik általános ismeretekkel (fekvés, főváros, folyók, éghajlat) az anyanyelvén és angol nyelven is. Ismeri a topográfiai fogalmakat, tudja használni a hagyományos és az online térképeket. A nemzeti jelképeket ismeri.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - képes az Egyesült Államok földrajzi fekvésére, felszínére, felszínformáira, tájegységeire és legfontosabb vízrajzi jellemzőire vonatkozóan tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, hagyományos és online térképekből; - tud a topográfiai fogalmakhoz tartalmi elemeket rendelni és természetföldrajzi, környezeti és társadalmi-gazdasági témákat feldolgozó tematikus térképeket összehasonlítani; - következtet a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az élővilágra, a népességre, valamint a kultúra jellemzőire; - ismeri az adott terület élővilágának legfontosabb jellemzőit; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával mutatja be az Egyesült Államok alapvető természetföldrajzát digitális eszközök alkalmazásával is. 	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<ul style="list-style-type: none"> - Az Egyesült Államok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek megismerése és kontúrtérképen történő elhelyezése. - Az éghajlat és az időjárás változásának és az Egyesült Államok legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve. - Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (államok) azonosítása térkép segítségével. - Nemzeti jelképek és szimbolikájuk értelmezése. - Népességi adatok (lakosság szám, népsűrűség) elemzése térkép alapján. - A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; - a bevándorlók szerepe az Egyesült Államok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai. - Az Egyesült Államok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása. 	
Részletes vizsgakövetelmények	Kapcsolódó témák sorszáma(i): 1.; 7.; 13.; 14.	
Kapcsolódási pontok	<p><i>Földrajz:</i> az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége; településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei.</p> <p><i>Biológia:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág.</p>	

	<i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Topográfia, nemzeti jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárás-éghajlati elemek, élővilág, a településtípusok.

2. tematikai egység	Az Egyesült Államok gazdasága	2 óra
Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott országok gazdaságával a Földrajz tantárgy keretében. Ismeri az alapvető gazdasági folyamatokat, jelenségeket.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulóban kialakul az érdeklődés az Egyesült Államok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud angolul információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; - A tanuló a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél az Egyesült Államok alapvető gazdasági ágairól, Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról; - a tanuló összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján. 	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<ul style="list-style-type: none"> - Az Egyesült Államok gazdasági adottságainak és jellemzőinek, főbb gazdasági ágazatainak, a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozásoknak a megismerése. - Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok megismerése. - A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak megismerése. - A lakosság életszínvonalának megismerése. - Önálló információszerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén. 	
Részletes vizsgakövetelmények	Kapcsolódó témák sorszáma(i): 1.; 8.	
Kapcsolódási pontok	<i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitása, közlekedés. <i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.	
Kulcsfogalmak / fogalmak	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, infláció, GDP.	

3. tematikai egység	Az Egyesült Államok politikai berendezkedése	3 óra
Előzetes tudás	A médiumokban már sok tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket, ami jó kiindulási pontként szolgálhat a további tanulmányokhoz.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> - képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit; - összehasonlítja az Egyesült Államok és Magyarország politikai berendezkedését; 	

	- bemutatja az Egyesült Államok politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	- Az Egyesült Államok politikai berendezkedésének megismerése. - Tájékozódás az állam- és intézményrendszernek felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről. - A jelentős politikai pártok. - A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása. - A civil szervezetek szerepe a társadalomban, a civil mozgalmak jelentősége az Egyesült Államokban.
Részletes vizsgakövetelmények	Kapcsolódó témák sorszáma(i): 6.; 9.
Kapcsolódási pontok	<i>Történelem:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

4. tematikai egység	Az Egyesült Államok társadalmi viszonyai	5 óra
Előzetes tudás	A történelem tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában bevándorlási problémákról; angol nyelvi tanulmányai során szerzett információt az oktatásról, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló - képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; - ismeri az Egyesült Államok társadalmi berendezkedését; - felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza; - tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; - felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	- Az Egyesült Államok társadalmi viszonyai, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása. - Az Egyesült Államokban létező társadalmi rétegek, csoportok (öreg, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek, bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, illetve párhuzamok keresése. - Az amerikai és hazai oktatási rendszer közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése.	

	- A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.
Részletes vizsgakövetelmények	Kapcsolódó témák sorszáma(i): 15.; 14.; 2.; 4.
Kapcsolódási pontok	<i>Társadalmi:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. <i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz. <i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyasztókkal élők, szegények és gazdagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés.

5. tematikai egység	Hagyományok, szokások, életmód az Egyesült Államokban	5 óra
Előzetes tudás	A tanuló ismeretekkel rendelkezik az amerikai civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló - képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni az Egyesült Államokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, életviteléről; - felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal; - a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; - életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	- Az Egyesült Államok családmódeljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása. - A gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal. - A nemzeti és családi ünnepek, hagyományok, szokások megismerése. - Az Egyesült Államok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások. - A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása az Egyesült Államokban. - A vidéki és városi élet.	
Részletes vizsgakövetelmények	Kapcsolódó témák sorszáma(i): 12.; 16.; 18.;	
Kapcsolódási pontok	<i>Technika:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges	

	<p>ételek. <i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet. <i>Biológia:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, előregedés, egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.</p>

6. tematikai egység	Környezetvédelem az Egyesült Államokban	2 óra
Előzetes tudás	<p>A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemről, és angol nyelvi tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - használja a hagyományos és digitális hírforrásokat ismeretszerzésre; rendszerezi az információkat; - ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről véleményt mondani; - tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben. 	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<ul style="list-style-type: none"> - Az éghajlati változások és a hozzájuk kapcsolódó ártalmak (pl. üvegházhatás, felmelegedés) kialakulásának és folyamatának ismerete, a változások okainak értelmezése. - A környezetszennyezés fajtáinak megismerése (pl. levegő-, talaj- és vízszennyezés). - A környezetszennyezés hosszú távú következményeinek felismerése (pl. édesvíz hiánya, energiaforrások kimerülése, életlehetőségek megszűnése, migráció). - A háztartási, ipari és veszélyes hulladék kezelése és újrahasznosítása az Egyesült Államokban és hazánkban. - A hagyományos energiaforrások és a nukleáris energia előnyeinek és veszélyeinek ismerete, valamint az alternatív energiaforrások ismertetése (pl. megújuló energiaforrások). - Az Egyesült Államokban és hazánkban leggyakrabban előforduló környezeti katasztrófák ismerete (pl. árvíz, vízszennyezés). - Az Egyesült Államokban és hazánkban működő legfontosabb környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek és tevékenységük megismerése (pl. Greenpeace, zöld mozgalmak). 	
Részletes vizsgakövetelmények	<p>Kapcsolódó témák sorszámai): <i>nincs közvetlenül kapcsolható téma</i></p>	
Kapcsolódási pontok	<p><i>Technika:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben. <i>Biológia:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a kör-</p>	

	<p>nyezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés. <i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai. <i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade). <i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre. <i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra. <i>Történelem:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés.</p>

7. tematikai egység	A média az Egyesült Államokban	2 óra
Előzetes tudás	<p>A tanuló angol nyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és használja az amerikai tömegkommunikációs csatornákat információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi; - tud a tömegkommunikáció társadalmi hatásairól, pozitív és negatív aspektusairól; - tud a megfelelő szókincs használatával véleményt megfogalmazni a médiával kapcsolatos kérdésekről; - ismeri a sajtószabadság fogalmát az Egyesült Államokban és hazánkban. 	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<ul style="list-style-type: none"> - A kereskedelmi és a közszolgálati médiumok. - Az Egyesült Államok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévészési szokások ott és hazánkban. - Egyes amerikai nyomtatott sajtótermékek és néhány, az Egyesült Államokhoz kötődő internetes portálnak a megismerése és bemutatása. - A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése. - A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével. - Az internet szerepe a tömegkommunikációban, az online források hatása a jövő tömegkommunikációjára. - A reklámok, hirdetések értelmezése az amerikai kultúra, társadalmi szokások ismeretében. - Műsorkészítés, lapszerkesztés. 	
Részletes vizsgakövetelmények	<p>Kapcsolódó témák sorszáma(i): 11.</p>	
Kapcsolódási pontok	<p><i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelvezete; a média hatása a nyelv változására. <i>Történelem:</i> a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán.</p>	

	<i>Informatika:</i> az internet mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.

8. tematikai egység	Sport az Egyesült Államokban	5 óra
Előzetes tudás	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat; - felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről kritikus véleményt mondani; - tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben; - tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével az Egyesült Államokban és hazánkban. 	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<ul style="list-style-type: none"> - Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi amerikai életben (szabadidősport, tömegsport) és hazánkban. - A legjellegzetesebb sportágak az Egyesült Államokban és hazánkban. - Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapatszellem, veszíteni tudás); a sport személyiségformáló szerepe. - Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; az Egyesült Államok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon. - Az Egyesült Államokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása. - Néhány, amerikai és hazánkból származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása. - Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása. - Az élsport negatív aspektusainak kritikus szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai). - A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés). 	
Részletes vizsgakövetelmények	Kapcsolódó témák sorszáma(i): 17.; 11.; 9.	
Kapcsolódási pontok	<p><i>Etika:</i> fair play; dopping, sportszerűség</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> sportágak, szabályrendszerek; játékleírások, játékszabályok; életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.</p>	
Kulcsfogalmak / fogalmak	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem, vereség, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges életmód, helyes táplál-	

	kozás, sportsérülések, élettani hatások, szabályok, felszerelések, sportközvetítések.	
9. tematikai egység	A tudományok helyzete az Egyesült Államokban	2 óra
Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismerettel rendelkezik számos tudományos-technikai vívmányról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló - használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre; - felismeri a tudományos-technikai vívmányok fontosságát, tud megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; - ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, az Egyesült Államok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	- Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom). - az Egyesült Államok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása. - Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.	
Részletes vizsgakövetelmények	Kapcsolódó témák sorszáma(i): 8.	
Kapcsolódási pontok	<i>Biológia, Fizika, Kémia</i> : tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Arisztotelész, Kopernikusz, Newton, Galilei, Watt, Darwin, Pasteur stb.), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései. <i>Informatika</i> : az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. Netikett.	
Kulcsfogalmak / fogalmak	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.	
10. egység	Szabadon felhasználható órakeret	4 óra
Az egység nevelési-fejlesztési céljai	Elmélyítés, differenciálás érdeklődés vagy egyéb tanulói igény szerint; ismétlés	